

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-589145-I/08/MK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa,

09/06/2008

Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Wielce Łanary Janie Jemieni.

Budowa państwa prawa, w którym świadomi posiadanego statusu prawnego obywatele w pełni kształtują swoje prawa i obowiązki w życiu prywatnym i publicznym, wymaga zapewnienia ze strony właściwych organów państwa odpowiedniego dostępu do źródeł prawa. Zadaniu temu miała uczynić zadość nowelizacja ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. *o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych* (Dz. U. z 2005 r. nr 190, poz. 1606), wprowadzająca obowiązek wydawania dzienników urzędowych oraz ogłaszanych w nich aktów prawnych.

Dokonująca się rewolucja informatyczna powinna znaleźć należyte odzwierciedlenie w polityce państwa i prawodawstwie. Dostępność tradycyjnych papierowych publikatorów nie może zostać uznana za satysfakcjonującą dla tworzenia wymaganej przez współczesne państwo świadomości prawnej obywateli. Ponadto, ze względu na niedoskonałości systemu stanowienia prawa, nazbyt często wprowadzane są nowelizacje obowiązujących przepisów - nawet tych o podstawowym znaczeniu. Brak wystarczającej częstotliwości ogłaszania jednolitych aktów prawnych niezwykle utrudnia ustalenie aktualnego brzmienia przepisów, a w konsekwencji - istniejących obowiązków i uprawnień. Nie jest prawidłowa sytuacja, w której aby ustalić obowiązujący stan prawny obywatel musi korzystać z usług podmiotów gospodarczych, które odpłatnie udostępniają ogłoszone akty prawne w wersji ujednoliconej. Nierzadko bowiem nawet wytrawny prawnik nie jest w stanie, tylko na podstawie analizy dzienników urzędowych, ustalić brzmienie przepisów w interesującym go zakresie. Bezradność obywateli w tym względzie znajduje odzwierciedlenie w kierowanych do mnie skargach - częstym, a nierzadko podstawowym, źródłem problemów jest brak dostępu do odpowiedniej wiedzy i informacji.

Już w piśmie z dnia 20 maja 2008 r. skierowanym do Prezesa Rządowego Centrum Legislacji wyrażałem swoje zaniepokojenie wywołane stałym odraczaniem terminu wdrożenia rozwiązań, które mogłyby znacząco ułatwić obywatelom funkcjonowanie w stale komplikującej się rzeczywistości prawnej. Pierwotnie projektowane regulacje, nadające walor urzędowy zapisom elektronicznym, miały stać się częścią systemu prawa z dniem 1 stycznia 2006 r. Obecnie wydaje się, że nie nastąpi to wcześniej niż z dniem 1 stycznia 2010 r. Dopiero też od niedawna publikowane są na stronach RCL i KPRM dzienniki urzędowe wydawane przez Prezesa Rady Ministrów, z zastrzeżeniem, że z uwagi na niedoskonałość zabezpieczeń chroniących przed nieuprawnionym dostępem do internetu wydawca nie ponosi odpowiedzialności za treść publikowanych tu aktów prawnych.

Zdaję sobie sprawę, iż zadanie to jest trudne do wykonania. Doceniam też inicjatywę rządu, która ma na celu uproszczenie uchwalonych uprzednio przepisów dotyczących udostępniania w formie elektronicznej zainteresowanym podmiotom dzienników urzędowych i zbiorów aktów prawa miejscowego oraz ustanowienie regulacji przejściowych, uwzględniających stopień faktycznego przygotowania urzędów obsługujących organy administracji rządowej i organy jednostek samorządu terytorialnego do wykonywania wymienionych wyżej obowiązków (druk sejmowy nr 1831). Niestety, dotychczasowe trudności w przygotowaniu odpowiednich procedur i zabezpieczeń oraz tempo prac, które zmuszają do dokonania kolejnej nowelizacji ustawy określającej zasady i terminy realizacji tego zadania, nie służą z pewnością urzeczywistnieniu konstytucyjnej zasady zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o przedstawienie informacji o stanie przygotowań organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego do udostępniania w formie elektronicznej dzienników urzędowych i zbiorów aktów prawa miejscowego oraz o przyjętym harmonogramie czynności, adekwatnym do obowiązujących regulacji prawnych. Będę także wdzięczny za powiadomienie mnie, jakie inne działania zostaną podjęte przez organy władzy wykonawczej w celu zapewnienia możliwie łatwego i - co do zasady - nieodpłatnego dostępu obywateli do treści aktów normatywnych i innych aktów prawnych. Potrzeba ich podjęcia jest niezbędna w sytuacji zarówno wysokiej liczby uchwalanych i wydawanych aktów prawnych, w tym częstych zmian ustaw i rozporządzeń, jak również wchodzenia w życie aktów prawnych z dniem ich ogłoszenia w dzienniku urzędowym albo przy zapewnieniu krótkiego okresu ich wejścia w życie.

Łukasz Gyra
Jan Łochowski